

Přijímání sociálně znevýhodněných dětí do přípravných tříd je podmíněno doporučením poradenského zařízení. Na základě konkrétních zjištění lze uvést příklady vysoké absence dětí v přípravných třídách základních škol, která je v některých školách 40–50 %. Takto vysoká absence dětí omezuje účinnost přípravných tříd.

Aktuálnost a proveditelnost doporučení OECD v ČR

Odborná veřejnost považuje účast dětí v PV za nejdůležitější opatření z hlediska překonávání školního neúspěchu.

Z provedeného kvalitativního výzkumu vyplývá podpora pro zavedení povinného posledního ročníku PV. To potvrzuje, že rozšíření PV na všechny děti v posledním roce před nástupem do ZV je v praxi považováno za velmi žádoucí (ČŠI, 2013c)

Jaká jsou konkrétní doporučení

Opatření na úrovni MŠMT ve spolupráci s MPSV, kraji, obcemi a dalšími partnery

- Zajistit kvalitní přípravu na ZV u všech dětí, zejména s ohledem na sociálně znevýhodněné děti, a to formou povinného posledního ročníku PV od 5 let.

(Alternativa: Pro děti od 6 let, kterým byl doporučen odklad nástupu do ZV nebo kterým bylo doporučeno navštěvovat přípravné třídy, se navrhuje zavést povinné PV při ZŠ, resp. MŠ)

- Budovat v dostatečném předstihu kapacity MŠ tak, aby bylo možné přijmout všechny děti od 3 let.
- Ve spolupráci s OSPOD zajistit monitoring situace dětí od 3 let, které neprocházejí PV v MŠ a zůstávají doma. Tento monitoring bude využit pro intervenční opatření s cílem prosazení kvalitní přípravy na vzdělávání všech dětí.
- Zlepšit vymahatelnost plnění povinností rodičů při přípravě dětí na ZV (zvýšení účasti v PV již od 3 let, snížení absencí v přípravných třídách). Navrhuje se větší důslednost v prosazování sankčních opatření v souvislosti se sociálními dávkami a opatřeními sociálně-právní ochrany dětí.
- Finančně podpořit hrazení výdajů spojených s účastí v PV sociálně znevýhodněných dětí. Pro tyto děti v mateřských školách a v přípravných třídách zajistit svačinky a obědy, v případě pravidelné a včasné docházky zdarma. Motivovat tak rodiče těchto dětí k účasti na předškolním vzdělávání.

Pro úspěšné zvládnutí 1. ročníku ZŠ je třeba připravit vhodné podmínky na úrovni školy.

- Základní i mateřská škola má zajistit plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ, včas seznamovat děti s novým prostředím a novými nároky.
- V podmínkách vyloučených lokalit zajistit včasný zápis dítěte do MŠ, do ZŠ, popř. včasné vyřízení odkladu školní docházky a zařazení do přípravné třídy, respektive do povinného předškolního vzdělávání.
- Zohledňovat účast SZ žáků v 1. ročníku ZŠ v konkrétním, specificky upraveném ŠVP, zvolit vhodné formy, metody výuky a hodnocení.
- Podporovat pedagogy v ZŠ při zavádění vyrovnávacích a podpůrných opatření a diferencované výuky s cílem vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje žáků a zvýšit jejich šance na úspěšné zvládnutí základního vzdělávání.
- Změnit systém hodnocení dětí a žáků, výrazněji využívat formativního hodnocení.